

DRUŠTVO GENETIČARA SRBIJE
SEKCIJA ZA OPLEMENJIVANJE ORGANIZAMA

SERBIAN GENETIC SOCIETY
SECTION OF THE BREEDING OF ORGANISMS

DRUŠTVO SELEKCIONERA I SEMENARA
REPUBLIKE SRBIJE

SERBIAN ASSOCIATION OF PLANT
BREEDERS AND SEED PRODUCERS

ZBORNİK APSTRAKATA

X SIMPOZIJUMA DRUŠTVA SELEKCIONERA I SEMENARA
REPUBLIKE SRBIJE

i

VII SIMPOZIJUMA SEKCIJE ZA OPLEMENJIVANJE ORGANIZAMA
DRUŠTVA GENETIČARA SRBIJE

VRNJAČKA BANJA, 16.-18. OKTOBAR 2023.

BOOK OF ABSTRACTS

X SYMPOSIUM OF THE SERBIAN ASSOCIATION OF PLANT
BREEDERS AND SEED PRODUCERS

AND

VII SYMPOSIUM OF THE SERBIAN GENETIC SOCIETY
SECTION OF THE BREEDING OF ORGANISMS

VRNJAČKA BANJA - SERBIA, 16-18 OCTOBER 2023

Beograd/Belgrade
2023.

Izdavač/Publisher

Društvo genetičara Srbije, Beograd
Serbian Genetic Society, Belgrade

Društvo selekcionera i semenara Republike Srbije
Serbian Association of Plant Breeders and Seed Producers, Belgrade

Urednici/Editors

dr Vesna Perić, dr Vojka Babić, dr Sandra Cvejić

Priprema za štampu i realizacija štampe

ABRAKA DABRA, Novi Sad

Tiraž

150

Ova publikacija je štampana uz finansijsku pomoć Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija

Simpozijum je organizovan u saradnji sa Institutom za kukuruz "Zemun Polje", Beograd i Institutom za ratarstvo i povrtarstvo, Institutom od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju, Novi Sad

ISBN: ISBN-978-86-87109-17-9

Beograd/Belgrade

2023.

X SIMPOZIJUM DRUŠTVA SELEKCIONERA I SEMENARA REPUBLIKE SRBIJE i VII
SIMPOZIJUM SEKCIJE ZA OPLEMENJIVANJE ORGANIZAMA DRUŠTVA GENETIČARA
SRBIJE

Vrnjačka Banja, 16.-18. oktobar 2023.

X SYMPOSIUM OF THE SERBIAN ASSOCIATION OF PLANT BREEDERS AND SEED
PRODUCERS and VII SYMPOSIUM OF THE SERBIAN GENETIC SOCIETY SECTION OF
THE BREEDING OF ORGANISMS

Vrnjačka Banja - Serbia, 16-18 October 2023

Počasni odbor/

dr Miodrag Tolimir

dr Milena Simić

Prof. dr Jegor Miladinović

Prof. dr Dragana Latković

dr Aleksandar Lučić

dr Darko Jevremović

dr Dejan Sokolović

dr Milan Lukić

dr Nenad Đurić

Prof. dr Nikola Ćurčić

Naučni odbor/Scientific Committee

dr Vesna Perić, predsednik

dr Violeta Anđelković

Prof. dr Ana Marjanović Jeromela

dr Aleksandra Radanović

dr Dušan Stanisavljević

dr Ivana S. Glišić

dr Jelena Ovuka

dr Jovan Pavlov

dr Milan Mirosavljević

dr Mirjana Petrović

dr Natalija Kravić

dr Dobrivoj Poštić

dr Nikola Grčić

dr Sanja Mikić

dr Snežana Dimitrijević

dr Sofija Božinović

dr Svetlana Roljević Nikolić

dr Vladan Popović

dr Vladimir Filipović

dr Zdenka Girek

Organizacioni odbor/Organizing Committee

dr Vojka Babić, predsednik

dr Sandra Cvejić, zamenik predsednika

dr Aleksandar Popović

Prof. dr Dragana Miladinović

dr Jelena Srdić

dr Milan Jocković

dr Ratibor Štrbanović

dr Vuk Đorđević

Sekterarijat/Secretariat

Beka Sarić, master

Danka Milovanović, master

dr Iva Savić

Miloš Krstić, master

Nemanja Ćuk, master

Sanja Jovanović, master

Maja Šumaruna, master

PRIMENA AMMI MODELA U SELEKCIJI DVOREDNIH JEČMOVA

Kamenko Bratković¹, Kristina Luković¹, Vladimir Perišić¹, Vesna Perišić², Milomirka Madić³, Jasna Savić⁴, Jelena Maksimović⁵

¹Centar za strna žita i razvoj sela, Save Kovačevića 31, Kragujevac, Srbija

²Univerzitet u Nišu, Poljoprivredni fakultet, Kosančićeva 4, Kruševac, Srbija

³Univerzitet u Kragujevcu, Agronomski fakultet, Cara Dušana 34, Čačak, Srbija

⁴Univerzitet u Beogradu, Poljoprivredni fakultet, Nemanjina 6, Zemun Beograd, Srbija

⁵Institut za zemljište, Teodora Dražera 7, Beograd, Srbija

e-mail: kamenko@kg.ac.rs

Interakcija genotipa i spoljašnje sredine (GEI) je kompleksan problem koji komplikuje proces selekcije i oplemenjivanja ratarskih kultura te je stoga važno utvrditi njenu značajnost i iskoristiti njene pozitivne karakteristike. U radu je analiziran prinos zrna dvadeset genotipova ozimog dvoredog ječma u šest spoljašnjih sredina (dve vegetacione sezone na tri lokaliteta). Za analizu interakcije korišćen je linearni mešoviti model i model glavnih efekata i višestruke interakcije (AMMI) sa AMMI1 biplot prikazom. Utvrđena je visoka statistička značajnost interakcije dok je AMMI1 model objasnio 40.1% varijacije interakcije. Stabilnost genotipova određena je parametrima stabilnosti AMMI modela (AMMI1, AMMI2 i ASV) i utvrđena je značajna korelacija rangova genotipova između njih. Prinos nije pokazao značajnu korelaciju ni sa jednim parametrom. Na osnovu Genotip Selektionog Indeksa (GSI), genotipovi J-82, J-103, NS-589 i J-176 su izdvojeni kao široko adaptabilni i superiorni u pogledu prinosa i stabilnosti što je potvrđeno i biplot prikazom. Genotipovi koji su na osnovu AMMI1 procenjenih vrednosti prinosa preporučeni za svaki od lokaliteta su najprinosniji NS-525, NS-593, J-176, NS-589, J-103 i J-82. Razlike u interakcijskom efektu između godina (Zemun Polje i Zaječar) kao i slab diskriminatorni efekat (Kragujevac) ne izdvajaju ni jedan lokalitet kao pogodnu test lokaciju. Winner pristupom, sve ispitivane sredine možemo smatrati kao jednu mega-sredinu što ukazuje da u ogledu dominiraju nepredvidive interakcije što specifične adaptacije čini manje značajnim. AMMI1 model je pouzdan i informativan u interpretaciji interakcije i ništa se značajno neće promeniti ako se druga interakcijska komponenta naknadno uključi. Izdvojene su neke inbred linije ječma što ovaj model čini pogodnim u selekciji perspektivnih genotipova.

Ključne reči: dvoredi ječam, prinos zrna, multivarijaciona analiza, stabilnost, adaptabilnost.

Zahvalnica: Rad je nastao kao rezultat projekta TR 31054, finansiranog od strane Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije

APPLICATION OF AMMI MODEL IN THE SELECTION OF TWO-ROW BARLEY

Kamenko Bratković¹, Kristina Luković¹, Vladimir Perišić¹, Vesna Perišić², Milomirka Madić³, Jasna Savić⁴, Jelena Maksimović⁵

¹Centre for small grains and rural development, Save Kovačevića 31, Kragujevac, Srbija

²University of Niš, Faculty of Agriculture, Kosančićeva 4, Kruševac, Srbija

³University of Kragujevac, Faculty of Agriculture, Cara Dušana 34, Čačak, Srbija

⁴University of Belgrade, Faculty of Agriculture, Nemanjina 6, Zemun Beograd, Srbija

⁵Institute for Soil, Teodora Drajzera 7, Beograd, Srbija

e-mail: kamenko@kg.ac.rs

Genotype by environment interaction (GEI) is a complex problem which complicates the selection and breeding process of field crops, and therefore it is important to determine the significance and take advantage of GEI. The paper analyzed the grain yield of twenty genotypes of winter two-row barley in six environments (two growing seasons in three localities). A linear mixed model and additive main effects and multiplicative interaction (AMMI) model with AMMI1 biplot display were used for interaction analysis. High statistical significance GEI was determined and AMMI1 model was explain 47% of interaction. The stability of the genotypes was estimated by different AMMI stability parameters (AMMI1, AMMI2 and ASV) and a significant correlation was established between them. Grain yield and stability were not related. Genotypes J-82, J-103, NS-589 and J-176 were selected as superior and wide adaptability using Genotype Selection Index (GSI). They highlight as stable and high yielding which was agreement with results of biplot analysis. On based AMMI1 estimates of grain yield, the genotypes recommended in each of the localities were the most yielding NS-525, NS-593, J-176, NS-589, J-103and J-82. The difference in the interaction effect by year (Zemun Polje and Zaječar) and weak discriminating effect (Kragujevac) does not separtare any suitable test location. By winner approach, all the examined environments can be considered as one mega-environment, which indicates that unpredictable interactions dominate in this research, due to which specific adaptations were not of high importance. AMMI1 model is reliable and informative in the interpretation of the GEI which indicates that essentially nothing happens when the second interaction axis is subsequently included. Some inbred lines of barley have stood out, which makes this model suitable for the selection of perspective genotypes.

Key words: two-row barley, grain yield, multivariate analysis, stability, adaptability.

The research was supported by the Ministry of Education, Science and Technological Development, Republic of Serbia, through the Project TR 31054